Ner 177. ROK 1843. SOBOTA 5 SIERPNIA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

IMIONA RZYMSKIE
Jutro Przemienie P.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE.
Jutro Chlebosław.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROŁOGICZNE.

Dzień godzina	Barometr do 0° Reaumura w miarze Paryzkiej	Stopnie ciepła podług Reaumura	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi
2 6	27 6' 469	† 9, 5	4, 28	ZPł Zachodni słaby	Pogoda	Deszcz
2	6, 466	16,6 8	4, 03	„ słaby	Pogoda z Chmurami	Deszcz.
10	6, 493	12, 1	4, 64	„ słaby	Pogoda	

Wiadomości zagraniczne.

Londyn 20 Lipca.

Lord kanclerz przedłożył bil mający na celu uprawnienie pomieszanych przezbyterjańskich małżeństw w Irlandyi. Wielka niespokojność jaka tam panuje z powodu sądowego wyroku o nieważności tych małżeństw, jeśli nie zostały pobłogosławione przez protestanckie duchowieństwo (ten wyrok jednak potrzebuje zatwierdzenia izby wyższej, jako najwyższej władzy sądowej, i już jest przedłożonym komitetowi téj izby,) spowodowała podanie tego bilu. Jednakże podług oświadczenia lorda kanclerza, jest to tylko tymczasowy środek, mający odnoszenie do takich tylko małżeństw, które już są zawarte, i późniéj przedstawionem zostanie rozciąglejsze prawo. Bil ten został po raz pierwszy odczytany.

Izba niższa 19 i 20 Lipca. Rozprawy ostatnich dwóch dni nie przedstawiają nic godnego uwagi, prócz oświadczenia sir Roberta Peel w dniu 20, które z przedłożonych izbie bilów, rząd chce na tegorocznych posiedzeniach przeprowadzić, a które gotów jest odroczyć. Izba zajmowała się głównie naradami w komitecie, nad irlandzkim bilem broni, który posunięty został do połowy, to jest do 34 klauzuli. Z pomiędzy bilów rządowych, podług oświadczenia ministra, bil względem sądów duchownych względem fabryk, względem nowego angielskiego prawa o ubogich, i kilka innych, które po największéj części znajdowały gwałtowną oppozycyę nawet za obrębem parlamentu, zostaną zaniechane, za to bil irlandzki względem broni, względem ulepszeń prawa Irlandzkiego o ubogich, bil kościoła szkockiego i względem wywozu machin, mają być jeszcze na tegorocznych posiedzeniach przeprowadzone.

Londyn 21 Lipca. Wczoraj królowa z całym swoim dworem po pierwszy raz przybyła do teatru Opery i została przez publiczność z największym zapałem przyjęta. JK. Mość wyglądała bardzo zdrowo. Jak słychać dwór wyjedzie jutro do Claremont a w końcu miesiąca do Windsor. Następnie rodzina królewska cztery lub pięć tygodni przepędzi w Walmer-Castle, zamku księcia Wellington.

Książe Jerzy Cambridge wkrótce odjedzie do wysp Jońskich, i jak słychać zabawi w Corfu około dwóch lat, zajmując się urządzeniami służbowemi.

Przed kilku dniami umarł tu sir John Bacon Sawroy Moritt w 72 roku życia, znany przez swoje podróże w Grecyi i na wschodzie, szczególniéj zaś przez swoje dwa dzieła względem położenia Homeroskiego Ilionu, w których on z panem Chevalier i innemi wystąpił przeciw awanturniczym przypuszczeniom Bryanta

W dniu 19 bieżącego miesiąca, w obecności księcia Alberta, który w tym celu udał się do Bristolu, spuszczony tam został z warsztatu nowy olbrzymi statek parowy *Great Britania*. Okręt ten należy do towarzystwa żeglugi parowéj Great Western, ma 322 stóp długości. 56 szerokości i poruszany jest przez cztéry machiny o sile razem wziętéj 1000 koni, za pomocą szruby Archimedesa. Jeden opis stara się dać wyobrażenie o wielkości tego okrętu przez niepodobne do uwieżenia twierdzenie, że na jego pokładzie, 4,000 żołnierzy może wygodnie wykonywać rozmajte ewolucye. Okręt ten składa się z czterech odziałów, z których każdy z osobna nie przepuszcza wody, tak że jeden lub drugi oddział może być rozbity bez zniszczenia przez to okrętu.

Londyn 21 *Lipca*. Ostatnia propozycya O'Connela jest szczególnie dziwna. Żąda on mianowania sędziów spornych do których by lud w przyszłości udawać się mógł o załatwienie swoich zatargów, bez potrzeby zwracania się do władz rządowych. Rozumie się samo z siebie, że najpierwszemi, którychby rząd repealoski na te zaszczytne urzędy mianował, byliby ci których gabinet usunął niedawno z posad sędziów pokoju, za to, że mieli udział w repealu, co pochlebiłoby im i ludowi, a dla rządu byłoby nie miłem. Lud z tym większą ochotą udawałby się do tych sędziów ponieważ znaczna większość sędziów pokoju składa się z protestanckich właścicieli ziemskich albo duchownych, dla których on nie ma ani przychylności ani zaufania.

Tu rząd bardzo powoli postępuje naprzód z swoim bilem irlandzkim, dla którego kilku ważnych środków do przyszłego roku odłożył. Między temi żałujemy szczególniéj tego przez który angielskie prawo o ubogich miało być ulepszone i zgodzone z uczuciami tak uboższych jako średnich klass. Ale rząd bezwątpienia odroczył go umyślnie, ponieważ wielu jego stronników żąda zupełnego z niesienia tego prawa.

Posiedzenia ciągle odbywają się z swoją powolną działalnością, tak że zdaje się jakby więcéj chciano czekać wypadków niż stanowić prawa. Podług wszelkiego podobieństwa parlament nie rozejdzie się przed dniem 1 września, chociaż wszyscy tęsknie czekają zakończenia ospałych posiedzeń i najnieużyteczniejszego roku jaki sobie przypomnieć można. Co się tyczy Irlandyi upływ czasu więcéj przynosi kłopotów panu O'Connel niż rządowi, i pomimo wszelkich nagan jakiemi rząd opsypywany jest za swoją powolną politykę, skłonni jesteśmy uważać ją równie za najrozsądniejszą jak za najłatwiejszą. O'Connel postawił lud irlandzki nad brzegiem przepaści. Na drodze którą się niedawno puścił, nie może on zawrócić się Gdyby się zawrócił mógłby przez własnych zawiedzionych i rozgniewanych towarzyszy zostać stratowanym, a jednak nawet jego jeniusz wynalazczy nie jest zdolny odkryć sposobu dalszego postąpienia naprzód bez wystawienia się na karzącą rękę praw.

Na dochód mającego się tu założyć szpitala dla biednych Niemców, dany był wczoraj drugi koncert z polecenia i staraniem króla hanowerskiego. Powszechnie podziwiano grę skrzypka Ernst, który się tu obecnie znajduje.

Z pomiędzy zgromadzeń repealoskich, które O'Connell zwołuje ciągle w Irlandyi, i na których zawsze daje słyszeć energiczne mowy pełne rewolucyjnéj dążności i namiętnego oburzenia przeciw rządowi, ostatnie, odbyte w dniu 16 b. m. w Tullamore, o tyle godném jest uwagi, że po mowie O'Connela, biskup z Ardagh. dr. Higgin, oświadczył się wprost przeciw związkowi naszego rządu z stolicą apostolską, jako środkowi pojednania się z duchowieństwem katolickiem. Powtórzył on tym sposobem to, co na posiedzeniu parlamentu w dniu 7 b. m. powiedział już pan O'Ferral, i ta niechęć przeciw stosunkom z dworem papiezkim; może być uważaną za wyrażenie powszechnego usposobienia katolickiego duchowieństwa w Irlandyi.

— *Madryt* 17 *Lipca* —

Jeśli pogłoska o zamierzonem sprowadzeniu młodéj królowéj Izabelli, w samym Madrycie straciła nieco z swojéj ważności, za to w różnych prowincyach odgrywa ona jeszcze bardzo ważną rolę, jak to mianowicie okazuje się z następującego bando, ogłoszonego przez juntę rewolucyjną w Burgos, a które może być uważane za wzór hiszpańskiéj rewolucyjnéj wymowy

Wiadomości, które otrzymaliśmy od rozmaitych ludzi, którzy są w takiem położeniu, że mogą posiadać pewne wiadomości, widoczne dążności uciskującéj, tyrańskiéj władzy Espartera, które zupełnie nowemi czynami potwierdzone zostały, charakter tego niegodnego, krwawego rządu, który w rozpacznéj wścickłości swojéj śmiertelnéj walki, pragnie jeszcze rozpalić niszczący ogień wojny domowéj, wszystkie te powody nie pozwalają powątpiewać, że anarchiczny piekielny plan, uprowadzenia naszéj młodéj królowéj z pałacu jéj przodków, i powiezienia jéj za granicę jako niewolnicy, istotnie został powzięty. Z uwagi na to faktum i t. d junta prowincyi Burgos rozkazuje jak następnie

Art. 1. Ktoby pośrednio lub bezpośrednio

przyłożył się do uprowadzenia Królowéj Dona Izabelli II z jéj pałacu, albo ktoby zaniedbał oprzeć się jeśli to było w jego mocy, wykonaniu tego niegodziwego zamiaru. ogłoszony będzie za zdrajcę kraju.

Art. 2. Dowódcy wojska i gwardyi narodowéj, członkowie ajuntamientaj, deputacyi prowincyonalnéj, i wszystkie wojskowe, cywilne i duchowne władze, któreby nie użyły wszelkich środków w mocy ich zostających, aby tak niegodnéj zbrodni nie dopuścić, będą razem i w szczególności odpowiedzialnemi za ten wypadek i jego skutki.

(podpisano) Antonio de Collanles, prezez.

— *Paryż* 17 *Lipca*. —

Z Valdepenas, gdzie przyjęty został z największemi oznakami radości i czci, rejent podług nadeszłych dziś przez Saragossę wiadomości, udał się do Garolina. W tém mieście, położonem w Sierra Morena, stanął Espartero w dniu 12, na czele 15,000 żołnierzy, z których 9000 piechoty liniowej, 800 jazdy, a reszta milicyi narodowej, która w charakterze ochotników przyłączyła się do wojska rejenta. W takiém położeniu rzeczy, nie może być zamiarem Espartera udać się na odsiecz stolicy, od któréj coraz bardziéj oddala się ku południowi, kiedy tymczasem jenerałowie Aspiroz i Narvaez stoją pod jéj murami, Z drugiéj strony niepodobna jest przypuścić, żeby Espartero uciekał przed powstaniem, i że myśli już o niczém więcéj jak o dostaniu się do jakiego portu, i odpłynieniu za granicę albo do któréj hiszpańskiéj kolonii. Gdyby Espartero zwątpił o podobieństwie utrzymania swojéj sprawy i chciał zrzec się dalszego jéj bronienia, niezawodnie nie wystawiałby Madrytu na niebezpieczeństwo, na jakie to miasto narażone jest przez opór przeciw powstańcom. Że w Madrycie liczą na wytrwałość i nawet na szczęśliwą gwiazdę rejenta. o tém świadczy energiczna postawa jaką gabinet utrzymuje w swojem trudnem położeniu i rozwinięcie sił jakie okazuje przeciw wojsku oblegającemu, a które nie miałoby żadnego celu gdyby Espartero zrzekł się swojéj sprawy.

Jaki plan ma rejent w swoim marszu na południe, i czy wykonanie jego może przynieść jaką korzyść dla Madrytu, w tym przedmiocie bezużytecznem byłoby czynić jakiekolwiek domysły. Widoczném jednakże jest, że rząd madrycki na teraz pod względem pomocy wojskowéj, tylko na jenerała Zurbano liczyć może, który za jenerałem Narvaez, usadowionym już w Guadalajara, postępuje w odległości dwóch dni marszu. Jenerał Aspiroz który z swoim korpusem, liczącym około 6000 żołnierzy, nie nie śmie przedsięwziąść pzzeciw Madrytowi, miał oświadczyć miastu, że w dniu 17 kiedy Narvaez naturalnie już się z nim połączy, rozpocznie nieprzyjacielskie kroki, jeśli miasto do tego dnia nie oświadczy się za powstaniem. Ale nie licząc przeszkody jaką przybycie jenerała Zurbano może przedstawić wykonaniu téj pogróżki, zdaje się że ona nie jest rzetelnie pomyślaną i tylko obliczoną na ustraszanie mieszkańców Madrytu. Jeśli powstańcy spodziewają się i zamierzają, nowemu stanowi rzeczy nadać wewnętrzną siłę i trwałość, nią mogą ani pomyśleć o tém, żeby stolicę kraju przez klęskę na polu bitwy przymusić do poddania się. Nowy rząd, dla którego mieszkańcy Madrytu byliby ludem zwyciężonym, na którym chcieliby się pomścić za przegraną bitwę, szturm, bombardowanie, podobny rząd nigdy niebyłby pewnym nawet następnego dnia.

Prócz tego rezultat zamachu zbrojnego przeciw Madrytowi byłby zawsze wątpliwym. W stolicy hiszpańskiéj znajduje się 18,000 gwardyi narodowéj, częścią z samego Madrytu, częścią z okolic, któréj wprawdzie zbywa na wojskowém doświadczeniu i taktyce, ale przeciw któréj powstańcy po większéj części także tylko gwardyę narodową stawić mogą. Jeśli duch milicyi narodowéj Madrytu jest takim, jakim go przedstawiają dzienniki ministerjalne i korospondencye esparterystów, tedy Madryt jest w stanie stawić czoło nawet połączonym jenerałom Aspiroz i Narvaez, a za zbliżeniem się Zurbana mógłby ich nawet w niebezpieczne położenie wprawić.

Dzienniki barcelońskie gwałtownie unoszą się przeciw manifestowi wydanemu przez deputacyę prowincyonalną, ajuntamiento i oficerów gwardyi narodowéj madryckiéj, na korzyść Espartera i istniejącego porządku rzeczy. Gubernator i załoga twierdzy Montjuich, znowu także silnie atakowani są przez organ urzędowy tymczasowego rządu. *Imparcial*, z powodu nieustającego swego oporu. Tenże dziennik mówi, że osada zamku Seu d'Urgel, ofiarowała oblegającym kapitulacyę, przez któréj przyjęcie dozwolonoby jéj wolnego odejścia, ale że ta propozycya została odrzuconą. *Imparcial* pochwala tę odmowę. oświadcza nawet, że garnizon w Seu d'Urgel nie zasługuje na kapitulacyę i podług słów jego zdaje się, że smutny los zgotowany jest temu garnizonowi, gdy brak żywności zmusi go do bezwarunkowego zdania się na łaskę. W d. 13. 3500 żołnierzy gwardyi narodowéj, wyruszyło z Barcelony dla połączenia się z wojskiem operującem.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 3 do dnia 4 Sierpnia.

Zadowodniak Izabella ob., Piątkowski, Turski Ignacy ob., Łuszczewski, Senirog ob., Swiątkowski Paweł, Kützner Fryderyk, Bukowski Rudolf, Borkowski Tomasz ob., Drylski Antoni ob., Paprocki Michał ob., Piętraszkiewicz Kazimierz, z Polski; — Krusinski Józefat, z Galicyi; — Bronikowski Mikołaj ob., Morelowski Antoni,

Wyjechali z Krakowa.

Sołtyk Józef ob., Kubecka Julia ob., Szuwalska Karolina ob., Parys Leopold ob., Brzeski Władysław ob., Zakrzewska Helena ob., Nennel Antoni, do Polski; — Loose Frydrych. Wojciechowski Józef Ob. Geppart Jan, Rycerska Antonina, do Galicyi;

Doniesienie Urzędowe.

Nro 6779.

WYDZIAŁ SPRAW WEWNĘTRZNYCH I POLICYI W SENACIE RZĄDZĄCYM

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Podaje do wiadomości, iż w biórze Wydziału Spraw Wew. i Pol. odbywać się będzie licytacya *in minus* przez opieczętowane a tem samem sekretne deklaracye w przedmiocie do starczenia do różnych zakładów krajowych potrzebnej ilości oleju, świec i t. p. effektów, a mianowicie około 4692 garncy oleju rzepakowego, i konopnego czystego, 375 garncy oleju preparowanego, świec rurkowych funtów 1419½, świec ciągnionych funtów 3214, stoczka funtów 64, bawełny funtów 90, płótna cienkiego łokci 40, knotów szmuklerskich łokci 70, kredy funtów 32; pod warunkami wedle których *praetium fisci* za jeden garniec oleju czystego lub preparowanego złp. 6 gr. 12, za funt świec rurkowych gr. 28, za funt świec ciągnionych gr. 26, za funt stoczka zł. 3 gr. 6, za funt bawełny zł. 2 gr. 6, za łokieć płótna gr. 20, za łokieć knotów szmuklerskich gr. 24, i za funt kredy gr. 5, ustanowiouém jest; deklaracye powyższe obok złożenia *vadium* w kwocie zł. 3800 na dostawę oleju, zł. 400 na dostawę świec, i zł. 60 na dostawę stoczka, płótna, knotów, bawełny, tudzież kredy, mają być składane dnia 29 Sierpnia r. b. między godziną 10 z rana a 1 z południa na ręce Senatora w Wydziale Spraw Wew. i Pol. prezydującego, do licytacyi téj równie starozakonni przypuszczonymi zostają.

Wzór do deklaracyi.

Na skutek obwieszczenia przez Wydział Spraw Wew. i Pol. z dnia 27 Lipca r. b. w Dzienniku Rządowym ogłoszonego, względem odbywać się mającéj licytacyi na dostawę 1) 4692 garncy oleju czystego rzepakowego i konopnego, tudzież 375 garncy preparowanego. 2) 1419½ funtów świec rurkowych i ciągnionych 3214 funtów, 3) stoczka funtów 64, bawełny funtów 90, płótna cienkiego łokci 40, knotów szmuklerskich łokci 70, kredy funtów 32 składam niniejszą deklaracyą iż przedsiebiorstwa rzeczonego za odstąpieniem od kwoty, jakaby mnie wedle warónków licytacyi przypadała (tu deklarant wyrazi ilość procentu odstąpionego) podejmuję się i takowe wedle warónków licytacyi przeczemnie przejrzanych i zrozumianych w zupełności i jak najdokładniéj uskutecznię. Zaświadczenie kassy głównéj, jako należne *vadium* złożyłem, znajduje się na niniejszéj deklaracyi zamieszczone (tu winien wyszczególnić deklarant datę, imie i nazwisko, tudzież numer domu i gminę) ostrzega się zarazem, aby deklaracye pod nieważnością pisane były wyrażnie bez podkreśleń lub zastrzeżeń, i żeby na wierzchu opieczętowanéj deklaracyi napisaném było »Deklaracya odnosząca się do licytacyi na dostawę oleju, świec, stoczka i t. p. przez Wydział Spraw Wew. i Pol. do N. 6779 ogłoszonéj.« O warunkach licytacyi każdego czasu w Wydziale Spraw W. i P. powziąść można wiadomość.

Kraków d. 27 Lipca 1843 r.

Senator Prezydujący
KOPFF.
Referendarz L. *Wolff.*

Nro 4203.

TRYBUNAŁ.

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wzywa sukcessorów ś. p. Franciszka Stummera, aby w terminie miesięcy 3 z udowodnieniem praw do kwoty zł. 24 tytułem kaucyi, w sporze przeciw massie Antoniego Kłosówskiego przez tegoż Franciszka Stummera złożonéj, do Trybunału zgłosili się, w przeciwnym bowiem razie skarb publiczny w posiadanie téj massy wprowadzonym zostanie.

Kraków d. 24 Lipca 1843 r.

Sędzia Prezydujący.
CZERNICKI
Lasocki Sekr.

(3r.)